

MOZAIKA

PIONÝRA

*UVNITŘ SPECIÁL
– KOMUNIKACE
A SDÍLENÍ INFORMACÍ*

CLONA 2017 – VÍTĚZNÉ SNÍMKY | AKCE! (4)

68. PS LVÍČATA | SEZNAMTE SE (8)

ACH TY OSMIČKY | HISTORIE (18)

8

DUBEN
2018

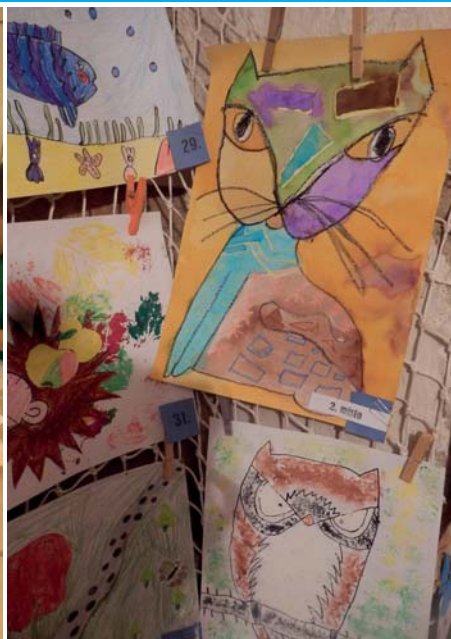
FINÁLE VÝTVARNÉHO SEDMIKVÍTKU V HOLEŠOVĚ

V sobotu 24. března se sešlo v Holešově hodně talentovaných dětí a mladých lidí. Během dne si 130 z nich mohlo vyzkoušet různě zaměřené dílny (keramika, pískové obrázky, enkaustika, linoryt, inchie, emboss). A od 17.00 na ně již čekalo slavnostní vyhlášení výsledků Pionýrského Sedmikvítku pro oblast Výtvarná činnost a Soutěže technických dovedností. Mezi hosty byli starosta města Holešov a 1. místopředsdkyně Pionýra Darina Zdráhalová.

Osm porotců to tentokrát vůbec nemělo lehké – do soutěže bylo zasláno celkem 418 prací od šesti stovek autorů. Stojí za to zmínit, že do letošního ročníku bylo zasláno i 18 společných prací, kdy první tři příčky obsadili pionýři a pionýrky z 2. PS Julia Fučíka Kroměříž, PS Dobřany a PS Tuláci z Klatov. V Soutěži technických dovedností zvítězil se svým robotem pionýrský oddíl Rondel z Prahy.

Kompletní výsledky najdete na www.pionyr.cz.

Děkujeme PS dr. Mirko Očadlíka a SVČ TYMY Holešov za uspořádání republikových finále těchto soutěží.

Společné práce – vycházejí z oddílové činnosti, podporují kolektivní tvoření a hlavně se při nich uplatní každý (někdo výtvarně, někdo píše, někdo fotí). Zkuste je se svými oddílovými dětmi v příštím ročníku také.

HLAVNĚ SE NENUĐIT

Na jaře je v Pionýru jako obvykle živo. Před pár dní skončil kolotoč oblastních porad, na kterých se mluvilo především o Směrnici o hlavní činnosti, o novinkách na webu Pro členy (více v příloženém speciálu) a také o práci s osobními údaji, které se v Mozaice ještě budeme věnovat. Před námi jsou Kamínka a dubnové jednání České rady Pionýra. A k tomu nespočet vašich vlastních aktivit. No, nenuďme se v tom našem spolku – a to je dobře. ☺

Jakub

- **HELE, KDYŽ TO TU TAK POSLOUCHÁM - MYSLÍŠ, ŽE JE OSOBNÍ ÚDAJ, KOLIK SNÍM ZA DEN CHROUPADEL?**
- **NO KAŽDOPÁDNĚ, V TVÝM PŘÍPADĚ JE TO NEJSPÍŠ I DOST CITLIVÝ ÚDAJ A RADŠI TO NIKOMU NEŘÍKEJ...**

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

21. 4.	Český pohár v ringu	Mladá Boleslav	1. PTS Táborník
4. – 6. 5.	Airsoftový víkend „Operace Valhala“	Lišice u Přeštic	PS Dravci
1. – 3. 6.	Dětská Porta	Kroměříž	Olomoucko-zlínská KOP
12. – 17. 8.	Rukodělná LTŠ	Zelená Lhota	Plzeňská KOP
25. 8. – 1. 9.	Zážitková LTŠ Bokouš	Vlčkovice v Podkrkonoší	ÚPVC

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS (z www.pionyr.cz)

18. 4.	Odpoledne deskových her	Praha 7	PS Omega
21. 4.	Setonův závod	Brno - Řečkovice	Jihomoravská KOP
26. 4.	Večerní hra po Praze 15+	Praha	Pražská OP
28. 4.	Slet čarodějnic	Kdyně	PS Safír Kdyně
5. 5.	Víkendovka na Orlovicích	Orlovice, Pocinovice	PS Safír Kdyně
10. 5.	VOČKaři – rukodělná dílna	Březová	PS Březová

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Zdravotník zotavovacích akcí

6. – 8. 4., 20. – 22. 4., 19. 5.	Ústí nad Labem, Důlce	Ústecká KOP
20. – 22. 4., 18. – 20. 5.	Praha + Střední Čechy	Pražská OP

Hlavní vedoucí dětských táborů

8. 5., 11. – 13. 5.	TZ Kaliště	KO kraje Vysočina
29. 4., 11. – 13. 5., 15. 5.	Ostrava, Bajkalská	Moravskoslezská KO

Kvalifikace oddílového vedoucího

27. – 29. 4.	TZ Kaliště	KO kraje Vysočina
29. 4., 11. – 13. 5., 15. 5.	DDM Vítkov - Klokočov	Moravskoslezská KO
10. 5., 11. – 13. 5., 17. 5., 24. 5.	Údolní, Brno	Jihomoravská KOP
11. – 13. 5., 25. – 27. 5.	TZ Bokouš Vlčkovice	Královéhradecká KO

LTŠ

18. – 25. 8.	bude upřesněno	Pražská OP
12. – 14. 8. (pro 15+)	TZ Nýdek	Moravskoslezská KO
9. – 11. 8. (pro 14+)	TZ Troják	Olomoucko-zlínská KOP

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 3. 2018 (15. den předchozího měsíce) | Kontakty: Pionýr, Senovážní nám. 977/24, Praha 1, PSČ 11647, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Tereza Trojanová. | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

foto na titulu: Lucie Kolářová
Clona 2017 – soutěžní snímek

1

Finále výtvarného Sedmikvítku v Holešově
Fotoreportáž

2

Clona 2017 – vítězné snímky
Akce!

4

Sami o sobě
Zprávy ze spolku

6

68. PS Lvičata
Seznamte se

8

Inspirace od Štěňat
Výchovné programy

10

Motýlci z PET lahví
Rukodělky

11

Rok u Štěňat
Výchovné programy

11

Nazujte toulavé boty!
Výlety

12

Pelhřimov
Geopozvánka

13

Nesamostatná Nela
O dětech trochu jiných

14

Zkuste Tanec
Sedmikvítek

15

Oddílové hospodářství
Oddíl@pionyr.cz

16

Komunikace tváří v tvář
Z tutorovy čtorty

17

Stručně z VV ČRP
Informace

17

Ach ty osmičky
Historie

18

Osmičková výročí: 1958, 1968
Historie

20

Titulek?
Právní posilovna

22

Kaleidoskop
Výročí a zajímavosti

23

Pionýrské Velikonoce
Tematická fotostránka

24

CLONA: NEJLEPŠÍ FOTKY ROKU 2017

Do letošního ročníku se přihlásilo celkem 71 soutěžících ve čtyřech věkových kategoriích (A – 10 soutěžících, B – 21 soutěžících, C – 18 soutěžících a D – 22 soutěžících). Stejně jako loni soutěžilo nejvíce fotografů v nejstarší kategorii (tedy nad 26 let), ale přibýlo i mladších fotografů. Opět bylo nejméně nejmladších soutěžících, ale

konkurence se postupně zvyšuje i zde. A to je dobře.

Začátkem března se fotografie objevily i na facebookových stránkách Pionýra, kde mohli lidé hlasovat a udělit internetovou Cenu veřejnosti. S velkým nárůstem zvítězila fotka „Tulipán“ teprve osmiletého

Adama Pangráce z PS Čtyřlístek Domažlice. Získala 96 hlasů.

Stále platí, že nejvíce snímků soutěžící posílají do kategorie Tábory a výpravy a Příroda a životní prostředí. I letošní pohyblivé téma Pionýr – příležitost pro setkávání zaujalo a šlo se několik povedených snímků.

Mirka Tolarová

SLOŽENÍ POROTY:

Jaroslav Vogeltanz – profesionální fotograf se zaměřením na přírodu, desítky let praxe (ZOO Plzeň, Plzeňský deník, dříve Pravda)

Václav Křovina – amatérský fotograf a nadšenec, vítěz několika fotografických soutěží

Weronika Gray – výtvarnice a fotografka

Marek Novák – amatérský fotograf

Miroslava Tolarová – redaktorka Plzeňského deníku, amatérská fotografka

Pětičlenná porota posuzovala příspěvky s ohledem na věk i téma, fotografie dostal každý člen elektronicky (aniž by věděl, kdo je autorem kterého snímku) a hodnotil je každý samostatně vyplněním hodnotícího listu. V každé věkové a tematické kategorii mohl porotce udělit první, druhé a třetí místo, za něž příspěvek získal 3, 2 a 1 bod.

Každý porotce může udělit tzv. čestnou cenu snímku, který si podle něj zaslouží ocenit zvlášť.

VÍTĚZNÉ SNÍMKY

VĚKOVÁ KATEGORIE A (2005 A MLADŠÍ)

P – Příroda

Kryštof Vaněk (TYMY Holešov) „Cesta do pohádky“

S – Schůzky

Magdaléna Chlebková (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „No tak tam spadni“

Ú – Pionýrský úsměv – portrét

Magdaléna Chlebková (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Do seníku“

T – Tábory a výpravy

Jindřich Slípka (PS Kájov) „T1“

S – Schůzky

Vojtěch Kužela (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Podívej, tady přeče“

T – Tábory a výpravy

Matouš Bílek (PS Plejády Šternberk) „Třefa do černého“

VĚKOVÁ KATEGORIE B (1999 AŽ 2004)

P – Příroda

Anna Auermüllerová (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Děravý list“

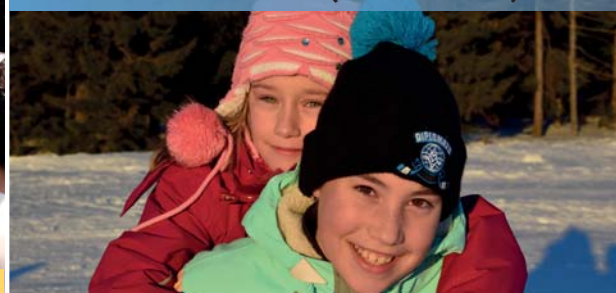

Ú – Pionýrský úsměv – portrét
Matouš Bílek (PS Plejády Šternberk) „Jak se vám líbilo na táboře?“

X – Extra – Pionýr – příležitost pro setkávání
Matouš Bílek (PS Plejády Šternberk) „Setkání s diváky u televizi“

VĚKOVÁ KATEGORIE C (1991 AŽ 1998)

Ú – Pionýrský úsměv – portrét
Kateřina Zoubková (PS Štáhlavy) „Pionýr, přátelství navždy“

P – Příroda
Filip Kowalski (PS Šenov) „Západ z Lysé hory“

S – Schůzky
Martin Očenáš (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Žonglování“

T – Tábory a výpravy
Filip Kowalski (PS Šenov) „Tábor Bystřička“

X – Extra – Pionýr – příležitost pro setkávání
Petr Pavlík (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „V bublinách“

T – Tábory a výpravy
Roman Valenta (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Je ti zima? Pojď ke mně“

P – Příroda
Monika Stejskalová (30. PS Mládí, 64. PTO Lorien) „Blesk nebo větev?“

S – Schůzky
Monika Stejskalová (30. PS Mládí, 64. PTO Lorien) „Mapy, buzoly, orientace“

Ú – Pionýrský úsměv – portrét
Václav Horník (PS Nepomuk) „Chladno“

VĚKOVÁ KATEGORIE D (1990 A STARŠÍ)

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTCE

Porotce: Marek Novák

Snímek: Barbora Medková (7. PS Borač, 63. PTO Phoenix) „Koleje“

Zdůvodnění: Fajn nápad. Možností k zachycení takového pohledu postupně ubývá.

Porotce: Weronika Gray

Snímek: Filip Kowalski (PS Šenov) „RESET Ostrava“

Zdůvodnění: Tento snímek naprosto přesahuje všechny soutěžící fotografie – jak po technické stránce, tak i svým příběhem, který se v něm skrývá. Tajemné věci, které se ukrývají v mlze, a kontrast jasné, ostré „věže“ uprostřed. Příroda versus člověk – nádhera, barevné ladění – prostě za mně top fotka, a to nejen v rámci této soutěže!

Porotce: Václav Křovina

Snímek: Monika Stejskalová (30. PS Mládí, 64. PTO Lorien) „Blesk nebo větev?“

Zdůvodnění: Fotografie je výjimečná, svojí originalitou a ztvárněním, svým minimalistickým zjednodušeným podáním má své zvláštní kouzlo a dá se její význam vykládat na několik způsobů.

Porotce: Jaroslav Vogeltanz

Snímek: Monika Švecová (PS Čestice Podlesáci) „T2“

Zdůvodnění: Kluci na fotografii vtipně znázorňují gesto sochy a mám pocit, že i po tomto vtípku, který k omladině patří, v podvědomí něco z historie v nich zůstane.

X – Extra – Pionýr – příležitost pro setkávání
Šárka Zeusová (PS Dravci) „Kámošky“

Porotce: Jaroslav Vogeltanz

Snímek: Arnošt Mikulička (PS Kunovice) „Noc pod hvězdami“

Zdůvodnění: Oceňuji hlavně nápad fotografovat v noci. Myslím, že se foto povedlo i kompozičně.

Na této dvoustraně je místo jen na vítěze kategorií, ostatní oceněné snímky najdete na adrese: sedmikvitek.pionyr.cz

JARNÍ PRÁZDNINY JSOU ZA NÁMI

BEROUN

V sobotu 10. 3. odjíždějí děti z PS Beroun-Závodí na zimní tábor do Jizerských hor. Cestou sledujeme, kolik sněhu je. Ale nikdo netušil, že sníh v Bedřichově opravdu bude. A byl.

Po celou dobu pobytu jsme lyžovali, snowboardovali, ale i bobovali. Přes týden byly i sněhové přeháňky a od pátku odpole dne sněžilo a sněžilo a sněžilo... Počasí bylo aprílové a naše místo pro zimní sporty se postupně měnilo. Nakonec jsme jezdili i na Severáku. Tady jsme i zimní tábor dokončili. Pro večery jsme

měli o zábavu postaráno. Hráli jsme hry, soutěžili a na závěr byla i malá diskotéka. Během pobytu jsme odehráli finálové soutěže pro nás již tradiční – Twister, Obouvání židliček a Souboj slepých rytířů. Bodování úklidu na pokojích bylo i motivací o prvenství. Vítězství patřilo Maruše Hirnerové, Ele Suchitrové a Míše Raffayové. Ani chlapci se nenechali zahanbit. Na druhém místě skončil pokoj, kde svůj klid trávil Martin Raffay, David Kalina a Matěj Hrachovina. Všechny naše aktivity byly vyhodnoceny a my obdrželi drobné odměny. Týden na horách utekl jako voda a my se museli vrátit do svých domovů a do školních lavic. Tak v příštím roce opět do Jizerek do Penzionu Eva v Bedřichově. Tentokrát v prvním termínu jarních prázdnin.

Květa Hrbáčková, PS Beroun-Závodí

JARNÍ PRÁZDNINY 2018

DOBŘANY

Jarní názvem, teplotou a datem zimní. Takové byly letošní prázdniny u Delfínů, kdy ne sice všichni, ale ti, co přišli, se dobře bavili, protože ne všichni mohli jet lyžovat. A nebyli to jen pionýři, otevřeli jsme dveře všem,

kdo měl zájem. Mimo úterý, kdy jsme společně navštívili zejména novou expozici v plzeňské Techmánii, jsme se bavili v klubovně a jejím okolí při stolních či míčových hrách, jízdě na koloběžkách, tvoření, nebo jen tak.

Zvládli jsme si vyrobit obal na trhačku, notýsek, skořápkami a ubrouskem ozdobit staré CDčko, z polystyrenového kruhu a ovčího rouna nazdobit ovečku, nebo nazdobit velikonoční věnec. Vyrobili jsme si nosič – slepičku – na kraslice, které jsme si i nazdobili – buď mramorováním, nebo v „košilce“. Obtisky jsme nazdobili svíčky, provázekem lahev a sklenici, které se později díky našim šikovným rukám a dalšímu zdobení změnilo na krásnou dekoraci. Zopakovali jsme si malování voskem i zdobení smaltem, ozdobili svícínek mozaikou a prostírku nažehlovacím obrázkem. Zvládli jsme si vyrobit i zápich do květináku, záložku do knížky, velikonoční přáníčka, gelovou a plovoucí svíčku. Bylo toho dost. Kdo přišel, neprohloupil, a kdo má zájem, může přijít příště.

Liba Nejedlá, PS Dobřany

JAROHRANÍ – 10. BŘEZNA 2018

Tak se jmenovala akce, kterou jako každoročně na sobotu 10. března 2018 připravili pro sebe i širokou veřejnost pionýři z Dobřan. O co šlo? O přípravu výzdoby na Velikonoce. Maminky spolu s dětmi

z pomoci vedoucích si mohly vyrobit velikonoční přáníčka, nazdobit

kraslice, svíčku, velkou provázkovou kraslici a věneček, nebo vyrobit motýla z pedigu. Těm, co přišli, se tvoření moc líbilo a každý z nich si hrdě odnášel svých osm výrobků k vyzdobení svého pokojíku. Přítomným maminkám patří naše velké poděkování za pomoc a jejich nadšení při tvoření. No a těm, které tvoření baví, nabízíme šanci se u nás zastavit, tvořit, a to i dříve než při „Andělském tvoření“ před Mikulášem. Tvoříme na schůzkách i o volných dnech a prázdninách.

Liba Nejedlá, PS Dobřany

NÁVŠTĚVA HASIČŮ

DOMAŽLICE

Ve středu 14. 3. navštívil nejmladší oddíl PS Čtyřlístek domažlickou požární stanici HZS Plzeňského kraje. Hasiči nám ukázali vybavení, oblečení a výstroj na akce a poté jsme se přesunuli k jednotlivým vozům, kam si všichni samozřejmě mohli i sednout a zkusit si, jaké to je „být požárníkem“. Následovala ukázka výjezdu a celou exkurzi jsme završili společnou fotkou s jedním z aut.

Tereza Jindřichová, PS Čtyřlístek Domažlice

HERNÍ VÝSTAVA DESKOVEK

KDYNĚ

Pionýrská skupina Safír Kdyně pořádala v sobotu 10. března další ročník herní výstavy deskových her, která se uskutečnila v prostorách školní jídelny ve Kdyni. V nabídce deskoherny byl tentokrát výběr pět- a osmdesáti nejlepších kousků, obohacený o nové hry – strategickou Origin: Počátek lidstva, postřehovou Kočka Karlu, pártu hru Krycí jména a soubojovou karetku 7 Divů světa – Duel. Celkově

na akci i přes hezké počasí přišla zhruba stovka hráčů od nejmenších, kteří našli oblibu v Kočce Karle, stolním curlingu nebo Ubongu junior, přes starší až po dospělé, kteří si zahráli i třeba Dominion, Limes nebo The Game. Od 15:00 se začalo hrát také několik turnajů o ceny, které věnovala vydavatelská firma Albi. Největší zájem byl o svižnou karetní hru Krycí válka, ve které se utkalo 14 hráčů. Za tři hodiny si návštěvníci vyzkoušeli pěknou řádku her a mnozí rodiče si deskovky fotili, aby věděli, co svým ratolestem pořídit k narozeninám nebo pod stromeček. Velký dík patří všem návštěvníkům, šikovným organizátorům a Masarykově ZŠ ve Kdyni, která poskytla prostory.

Pavla Hrubá, PS Safír Kdyně

ZIMNÍ TÁBOR NA PSTRUŽÍ

KOPŘIVNICE

Na zimní tábor na Pstruží jsme vyrazili v termínu 19. – 25. 2. Po příjezdu měly děti možnost se ubytovat a zabydlet. Potom nastala chvíle na seznamování a rozdělení do čtyř skupin, které pracovaly bez vedoucích. Počasí bylo mrazivé, ale to nám nevadilo, spíš jen to, že ze sněhu nešlo vyrábět sněhuláky a další stavby. Ale poradili jsme si a o zábavu bylo postaráno. Taková eskymácká

honička, zdolání Ondřejníku, výlet do Frenštátu na krytý bazén, kde jsme si skvěle užili, zábava při cestování vlakem... Nejvíce se děti těšily na maškarní ples a vyhlášení Talent Pstruží a další hry. Radost měly také ze sněhuláka, kterého si samy vyrobily jako dárek pro rodiče. Program nám zpříjemnili vedoucí různými soutěжами jednotlivců i družstev, běháním a hledáním svítících kamenů, soutěží ve stolním tenise a v sobotu závěrečnou vycházku na hřiště a večer diskotékou. Tábor jsme si všichni moc hezky užili a těšíme se zase na příští rok. Snad bude mihn mrazu a víc sněhu než letos.

za PS Kopřivnice Božena Klimecká

SETONŮV ZÁVOD 2018

BRNO

Setonův závod je soutěž pro děti především z brněnských pionýrských tábornických oddílů – PTO. Každoročně ji pořádá Jihomoravská KOP. Letos bude v řeckovickém Zamilci (Zamilovaný hájek), a to v sobotu 21. 4. Této akce se každoročně účastní celkem přes 300 dobrovolníků, mládeže a dětí.

Závodníci zápolí v tříčlenných hlídkách. Náplní soutěže jsou teoretické znalosti i praktické dovednosti přežití v přírodě. Trasa závodu je přibližně 8 km dlouhá a závodníci se na ní setkají s 15 stanovišti dle věkových kategorií. Jak uvádí Jirka z oddílu 10. PTO Severka, jeden z letošních orga-

organizátorů: „Hlavním smyslem Setonova závodu je prověřit znalosti a dovednosti, které se děti na schůzkách ve svých tábornických oddílech naučí. Na jednotlivých stanovištích děti poznávají zvířata a rostliny nebo třeba vysílají morseovku. Kromě praktických dovedností má Setonův závod za cíl prověřit také sebranost týmu a rychlost, s jakou všechny stanoviště absolvují.“

Setonův závod je závěrečnou a vrcholnou akcí roku brněnských pionýrů. Završuje totiž celoroční snažení v rámci soutěže Zelená liga. Je to tak pro děti z různých oddílů skvělá příležitost si nejen porovnat nabyté dovednosti s dětmi z jiných oddílů, ale také setkat se a navazovat nová přátelství.

„Setonův závod bude letos zase určitě super! Líbí se mi, že se chodí po trojicích, takže se neztratím sám. Nejlepší stanoviště jsou uzly a zoologie. Netěším se na komáry v lese. Těším se na to, jestli vyhrájeme, a taky na super atmosféru. Těším se na dobré jídlo!“ uvádějí děti z 10. PTO Severka, které letos budou závodit v kategorii S (starší).

Anna Štěpánková

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 2. 4. slavil své 70. narozeniny **Aleš Kodýs** z 30. PS Mládí (Jihomoravská KOP).
- 3. 4. slavil své 50. narozeniny **Michal Uhlík** z 63. PS Sosna Praha 8 (Pražská OP).
- 5. 4. slavil své 45. narozeniny **Martin Novák** ze 40. PS Košík (Pražská OP).
- 6. 4. slavil své 55. narozeniny **Martin Bělohávek** z PS Žáře - předseda Pionýra.
- 7. 4. slavil své 40. narozeniny **Aleš Sklenář** z PS Divoká Orlice (Plzeňská KOP).
- 22. 4. slaví své 65. narozeniny **Jiří Vostřel** z PS MOV „STŘELKA“ (Středočeská KOP).
- 26. 4. slaví své 55. narozeniny **Otakar Kabilka** z PS Brodek u Prostějova (Olomoucko-zlínská KOP).
- 30. 4. slaví své 60. narozeniny **Jaroslava Mikulcová** z PS Kopeček (Olomoucko-zlínská KOP).

Blahopřejeme!

SEZNAMTE SE: 68. PS LVÍČATA

Seriál představující pionýrské skupiny se vrací do Prahy, kde jsme se „podívali“ na 68. pionýrskou skupinu Lvíčata. S jejím vedoucím Ondrou Machuldou jsme si povídali nejen o činnosti skupiny a jejích oddílů, ale také třeba o tom, kdy bylo Lvíčatům opravdu těžko a co jim pomohlo.

Pro začátek vaši skupinu ve stručnosti představ čtenářům. Kolik vás je, co vás baví, kam rádi vyrážíte na výpravy, jaké pořádáte akce?

Letos je nás díky činnosti našich oddílů skoro šedesát, z čehož mám velkou radost, je to vlastně nejvíce v novodobé historii naší skupiny. Naše činnost je takový klasický „pionýrský“ mix – schůzky, víkendovky, tábory... Jsme z Prahy, a ta má pro nás strategickou polohu – nejen, že se z ní dá snadno dostat do všech směrů Česka, ale hned za hranicí Prahy začínají krásné a hluboké lesy – Brdy, Křivoklátsko... Navíc je spousta přírodně zajímavých míst třeba na jednodenní výpravy přímo i na území města.

Myslím, že docela specifická je naše otevřená akce Lesem ke hvězdám, na které jsme měli i pět set dětí. A letos budeme pořádat její desátý ročník.

Čtenáři si asi vybaví, že o akci Lesem ke hvězdám už jsme v Mozaice psali několikrát. Jak to vlastně celé vzniklo, byla tak úspěšná od začátku, nebo účastníků postupně přibývalo?

Nejdříve jsme dvakrát uspořádali klasický pohádkový les v okolí naší klubovny. Už tyhle roky se nám povedlo přilákat po každé přes sto dětí – myslím, že to bylo jednak díky dobré lokalitě, ale i díky spolupráci se základkou a místním Sokolem. V dalších letech jsme pak akci přesunuli asi o kilometr dále, do mnohem většího Ďáblického háje.

Chtěli jsme se ale více odlišit od jiných akcí, které se tu v okolí konají. Vznikl

tedy nápad začínat až v podvečer, zatímco se stmívá. Díky tomu si na stanovištích s úkoly hodně hrajeme s různými světelnými efekty, takže vizuálně je to pro děti hodně přitažlivé. K tomu jsme přidali oheň s opékáním buřtů a domluvili jsme spolupráci s hvězdárnou, kde celá trasa končí pozorováním noční oblohy. Ostatně to nás přivedlo i na název Lesem ke hvězdám.

První ročník, 2009, přišlo 150 dětí, v dalších letech to bylo mezi dvěma a třemi sty. Nečekaný byl rok 2014, kdy najednou dorazilo pět set dětí, což nám dalo pořádně zabrat. Na trasu děti vyráží totiž během asi dvou hodin, takže nápor na stanoviště byl šílený, tvořily se fronty... Paradoxně to bylo asi moc výraznou propagací, takže od té doby propagaci akce každý rok schválně trochu omezujeme, aby nebylo dětí více, než kolik jsme schopni rozumně zvládnout, a děti si to tak mohly pořádně užít.

Pojďme k vašim oddílům. Máte tři, čím se liší? A co znamenají jejich názvy?

„Oddíl pro mladší“ má dvě družinky, v jedné jsou prvňáci až třetíci, ve druhé třetíci až pátáci. Každá družinka má

jednou týdně své schůzky a jednou do měsíce pak mají společnou akci o víkend. No a jeho název, to je trochu takový náš dluh – když jsme činnost oddílu před asi pěti lety po přestěhování klubovny rozjžděli víceméně z nuly, použili jsme tohle jako dočasný název. A pak už jsme to moc neřešili, jsme totiž hlavně Lvíčata. Ale asi bychom s tím mohli už něco provést.

Oddíl Pytumayo je nazvaný podle jihoamerické řeky, jednoho z přítoků Amazonky. Pořádá hlavně víkendové sportovní aktivity, a právě sjíždění řek je jednou z nich. Kromě toho se ale také jezdí na kola a v zimě lyžovat.

Náš nejmenší oddíl EAI je určený pro náctileté. Název vznikl před lety, když jsme si na jedné z prvních schůzek zatím bezjmenného oddílu nechali na počítači generovat přesmyčky vycházející z písmen jmen tehdejších členů.

Pojícím tématem tohoto ročníku „seznamek“ jsou potíže při činnosti a jejich řešení. Tak nám pověz, s jakými překážkami se potýkají Lvíčata a jak je překonávají?

Okolo roku 2006 jsme jako skupina trochu přežili vlastní smrt – přestaly se dělat schůzky, měli jsme snad minimální možný počet registrovaných členů a na stole byla dokonce varianta zrušení skupiny... Ale pár se nás nakonec ukázalo být moc tvrdohlavých na to, abychom to zabalili. Když nad tím tak přemýšlím, velkou roli sehrálo i to, že jsme se tou dobou poznali se spoustou inspirativních lidí z jiných pionýrských skupin, a díky účasti na mezinárodním táboru IFM-SEI, pořádaném britským Woodcraft Folkem, navíc člověk viděl, že naše činnost má dokonce i mezinárodní přesah. Takže nakonec pro nás byl ten rok takové příslovečné odražení se ode dna. Od té doby se z mého pohledu věci posouvají správným směrem, takže si nechci moc stěžovat... Určitě bychom ale potřebovali zapojit trochu více vedoucích a instruktorů do celoroční činnosti a nějak soustavněji pracovat s náctiletými.

Jako pokaždé se zeptám i na celý náš spolek. Co myslíš, že je v Pionýru průšvih a co je naopak super?

Přijde mi, že vývoj našeho spolku není vlastně vůbec obrazem našeho názvu.

Máme být pionýři, tedy – jak máme v programu – objevitelé nových cest, hlasatelé pokrokových myšlenek. Ale přitom se mi zdá, že co do vývoje spolku a přijímání nových myšlenek jsme hrozně konzervativní. Bojíme se změn, a to nejen personálních, ale učíme se i málo nových věcí, málo o nich společně mluvíme nebo je naopak rovnou odmítáme. Přál bych si, aby se to změnilo, abychom více otvírali naši mysl a opravdu tak dostávali tomu, že jsme pionýři.

Super jsou třeba ty stovky lidí, kteří nadšeně a nezištně pracují v Pionýru po celé republice. Mám k nim obrovskou úctu. Chceme-li, aby se Pionýr rozvíjel jako celek, musíme se ale zaměřit na to, jak jich více motivovat a zapojovat do činnosti i jinde, než v oddílech a na skupinách.

Proč ty osobně jsi pionýr?

Obecně mi to, co jako Pionýr děláme, dává smysl a přijde pro dnešní společnost hrozně důležité. A i sám na sobě vidím, kolik mi toho činnost v Pionýru dala a pořádku dává. Baví mě také naše hravost, nenucenost a nespočet skvělých lidí, kteří v Pionýru jsou.

ptal se Jakub

68. PS LVÍČATA

- **Vznik:** 1. 9. 1960
- **Počet oddílů:** 3
- **Charakteristika:** všestranné, sportovní, turisticko-tábornické
- **Počet členů:** 59
- **Schůzky:** každý týden
- **Věk členů:** 7–55 let

VEDOUcí PS

- **Jméno:** Ondra Machulda
- **Děti:** oddílové
- **Mám rád:** nadšené lidi; dělání věcí, které „nejdou“ udělat
- **Zaměstnání:** softwarový vývojář
- **Kontakt:** ondra@lvicata.cz

INSPIRACE OD ŠTĚŇAT

Děti z oddílu Poletušky z PS Plejády Šternberk nám napsaly, jak prožily měsíc únor.

Eliška, 12 let

V únoru to bylo dobrý, byli jsme bobovat a hráli jsme tam nějaký hry, třeba závody, potom jsme museli vylézt kopec a klouzalo to, tak jsme hráli, kdo tam bude první. Na jiné schůzce jsme se učili s Kin-balem, učili jsme se, jak se to dělá. Já jsem to už uměla, ale byly tam i malé děti, takže jsme to museli pořádně vysvětlit, no jako bylo to dobrý. Morseovka byla super, naučila jsem se moje jméno napsat Morseovkou, bylo to dobrý.

Tom, 8 let a Patrik, 10 let

V Ledové Praze se mi líbilo, protože jsme hráli videohry. Na schůzce s Morseovkou

se mi líbilo, protože jsme hráli dobré hry. Kin-bal se mi líbil, protože se hraje s velkým míčem.

Kája, 9 let

Na Ledové Praze se mi to strašně líbilo, prožili jsme tam strašně moc dobrodružství a zábavy. Na schůzce s Morseovkou jsme se učili, co to je Morseovka. A bylo to super. Kin-ball je super hra, kterou jsem si užila. Taky jsme bobovali a to bylo taky super, protože jsem si to užila s kamarády a ostatními.

Tereza, 10 let

Na Ledové Praze to bylo super! Viděli jsme památky a různé kostely, bylo to tam prostě boží. Schůzka je strašně super, byla to zábava. Naučila jsem se věci, které jsem nečekala. Hráli jsme také Kin-ball, je to zábavný sport, je suprovej, protože je to s velkým balonem. Ale pro mě je důležitý to, že můžu být s kamarády!

Bára, 11 let

V Praze se mi líbila procházka po Karlově mostě, a že jsme poznali nové lidi.

Kuba, 10 let

Bobovali jsme a kamarádka **** mi rozbila boby.

Honza, 11 let

V únoru to bylo super, v oddíle jsme se učili Morseovku, také jsme bobovali a to bylo nej nej nejlepší.

A co vy? Napište Štěňatům, jak jste si užili svoje schůzky nebo co nového jste se naučili.

FAZOLE SE VRACÍ a vy můžete být u toho.

V září roku 2012 se v Náměšti nad Oslavou konala akce Víkend Zlaté fazole. Byla určena oddílům, které se podílely na ověřování výchovných programů, a tohle zaměření se projevilo i v programu. Ten obsahoval širokou nabídku činností od sportovní plachtované a tehdy téměř neznámého Kin-Ballu či discgolfu přes turisticko-tábornickou Pionýrskou stezku nebo geocaching, soutěž v uzlování, výtvarné aktivity, airsoft, střelbu z luku až po malování na obličej či výrobu žonglovacích míčků a výuku žonglování.

Na Fazoli se pak vzpomínalo jako na akci, která byla vydařená. A tak se Fazole po šesti letech vrací. Opět do malebného údolí Oslavy, tentokrát do střediska Nesměř u Velkého Meziříčí. A zase bude v duchu principu Pionýři sobě – přijedte

s dětmi a nabídněte svou část programu. Nebo přijedte bez dětí a ujměte se části programu. Primárně je akce opět určena oddílům, které pracují s výchovnými programy Výpravy za poznáním, uzavřená ale není ani pro ostatní kolektivy. A na co se můžete těšit? Třeba na představení nové Pionýrské stezky, která už ovšem nebude „Pionýrskou stezkou“. Chcete vědět víc? Od 16. dubna budou v provozu webové stránky, kde se dozvíte bližší informace.

KDY: 27. – 30. září 2018

KDE: RS Nesměř u Velkého Meziříčí

Přihlásit se můžete od 16. dubna přes Přihlašovnu.

MOTÝLCI Z PET LAHVÍ (DVĚ VARIANTY)

Na výrobu potřebujeme: PET lahve (kíždla), drátky (tělíčko), cínovaný drátek (tykadla), akrylové barvy, nůžky, centropen, kleštičky, párátko, tavnou pistoli + náplně, na závěr podle varianty buď magnetku, nebo láhev od Coca-Coly o objemu alespoň 1,75l, umělé kytičky, provázek (Dremelka + vrtáček pr. 3 mm).

JAK NA TO

1) Z plastové lahve ze středové části si podle namalovaného vzoru nakreslíme kíždla, vystříháme a nabarvíme, necháme zaschnout.

2) Mezitím si připravíme tělíčko a tykadla. Drátek – konce natočíme přes párátko, střed drátku upevníme na chlupatou tyčinku zakroucením, tyčinku na koncích zahne. Na plošku mezi kíždly nakápneme lepidlo z tavné pistole a upevníme tělíčko.

3) Dále pokračujeme dle zvolené varianty: přilepíme magnetku a už můžeme připevnit motýlky na ledničku anebo motýlky a umělé kytičky nalepíme na šňůrky na připravený „kolotoč“

VÝROBA KOLOTOČE:

1) Uřízneme si vršek od plastové lahve od Coca-Coly v délce cca 12cm od uzávěru (čím větší délka, tím větší bude rozpětí ramen kolotoče).

2) Obvod lahve si rozstříháme na jednotlivé naznačené dílky, které zastříháme do kulata. Dílky ohneme na střídačku jeden níž jeden výš. Pět dílků (můžeme si vybrat, jestli nižších nebo vyšších) navrtáme pro provázek, nabarvíme.

3) Dírku si vyvrtáme i do víčka. Po zaschnutí barvy na kolotoči a protažení provázku lepíme připravené kytičky a motýlky.

4) Hotový kolotoč můžeme zavěsit pod lustr anebo na okno.

Bohuslava Křížková

výtvarná dílnička Pionýr Starý Plzeň

VÝPRAVY ZA POZNÁNÍM

Březen provětral Štěňatům pořádně spacáky. Nejprve přespávala v klubovně, protože se u nich konala Noc s Andersenem, a potom se vypravila na velikonoční výpravu, kde kromě tradičních zvyků na ně čekalo hodně pohybu, tvoření a her.

A co vy? Napište nám nebo namalujte, jaký byl váš oddílový březen. Na zaslané příspěvky se můžete těšit v příští Mozaice. První tři oddíly, které nám je zašlou na e-mail anna.novakova@pionyr.cz nebo mozaika@pionyr.cz, obdrží deskovou hru.

Březen

LETOS JSME ZASE O NOCI S ANDERSENEM PŘESPÁVALI V KLUBOVNĚ. (ML NOC S LITERATUROU, MOZAIKA ÚNOR 2016).

JEDNU ODDÍLOVOU SCHŮZKU JSME TRÉNOVALI S PETREM V TĚLOCVIČNĚ. (PUTOVÁNÍ SE PSEM - ML S 25 STŘELBA NA KOŠ).

NA VELIKONOČNÍ VÝPRAVĚ JSME S PETREM A HANKOU VYZKOUŠELI VYUŽITÍ VAJÍČEK NETRADIČNÍM ZPŮSOBEM. (TAJEMSTVÍ STARÉ TRUHLY - ML T 40 PARNÍK Z VAJÍČKA).

NAZUJTE TOULAVÉ BOTY!

První jarní výpravy už máte určitě za sebou, ale inspirace není nikdy dost. Tak vyrazte, a jestli za cíl svých výletů zvolíte některý z tipů z této rubriky, určitě nám o tom nezapomeňte napsat. (mozaika@pionyr.cz)

NAUČNÁ STEZKA KARLA ČAPKA

Kraj: Středočeský

Stežka patřící k památníku Karla Čapka v obci Stará Huť u Příbrami respektuje původní trasu, po které spisovatel rád chodíval, a prochází zajímavým prostředím, kde jsou patrné pozůstatky po železárenské výrobě. Trasa nabízí 3 úrovně náročnosti – 2 km, 7 km a 10 km trasu vedoucí přes řeku Kocábou, kterou je nutno přebrodit. Naučná stežka je interaktivní – v památníku si můžete vyzvednout (či doma vytisknout) pracovní list, který budete na jednotlivých stanovištích vyplňovat. Každý úkol označuje symbol Dášeňky, který ostatně provází celým terémem stežky. Na každém stanovišti se nachází také místo k odpočinku. Více informací: capek-karel-pamatnik.cz

PŘÍBĚH MODROTISKU

Kraj: Jihomoravský

Jemné modrobílé vzory, které jsou neodmyslitelnou součástí krojů, jsou vytvářeny pomocí prastaré techniky, která byla rozšířena z Japonska a Číny. Kdysi bylo možné najít barvířskou dílnu v každém malém městečku, dnes jsou v Česku pouze dvě – a jedna z nich je právě v Olešnici na Moravě, kde se tato tradice předává v rodině Danzingerových od roku 1849. Kouzlo jedinečné výroby modrotisku je možné v Olešnici zhlédnout na vlastní oči celoročně, ale je nutné se na návštěvu předem objednat. Kromě dívání si toto tradiční řemeslo můžete i vlastnoručně vyzkoušet. A z výletu si také můžete přivést zajímavý suvenýr. Více informací: modrotisk-danzinger.cz

UHELNÉ SAFARI

Kraj: Ústecký

Vršanská uhelná a Severní energetická organizují exkurze do těžebních lokalit (do lomů) za plného provozu a na rekultivace pod názvem Uhlé safary od roku 2009. Veřejnosti tak umožňují zblízka se seznámit s technologií těžby hnědého uhlí, ale i obnovou krajiny po těžbě. Pro návštěvníky jsou připraveny tři trasy, kterými vás provede zkušený odborník a budete mít možnost vidět v reálu těžbu velkstroji, uhelnou sloj, složité pracovní podmínky v lomu a další zajímavosti z uhelného světa. Exkurze jsou pořádány jen v určitém období a je nezbytná včasná rezervace. Více informací: uhelnesafari.cz

KLATOVSKÉ KATAKOMBY

Kraj: Plzeňský

V Klatovech najdete raritu evropského charakteru – krypty pod klatovským jezuitským kostelem zasvěceným Neposkvrněnému početí Panny Marie a sv. Ignáci, dnes známé jako katakomby. Podle plánů stavitelů se staly pohřbištěm příslušníků jezuitského řádu, šlechty, vojska i měšťanů. Bylo zde uloženo přes 200 zemřelých, bohužel ve 30. letech bylo 140 mumii poničeno při stavebních pracích. Dnes zde můžete zhlédnout 30 mumifikovaných těl. Krypta prošla rekonstrukcí a v části podzemí vznikla nová expozice, kde se dozvíte o historii Klatov, o jezuitích a o jezuitském gymnáziu, které mělo tehdy neuvěřitelných 310 studentů. Více informací: katakomy.cz

PELHŘIMOV – MĚSTO REKORDŮ

Pelhřimov (lidově „Pejr“, německy Pilgrams) je město v jihočeské části kraje Vysočina. Nachází se v údolí říčky Bělé v Křemešnické vrchovině (součást Českomoravské vrchoviny). Leží 27 km západně od Jihlavy a 93 km jihovýchodně od Prahy. Centrem historického města je Masarykovo náměstí s kostelem sv. Bartoloměje a radnicí.

Původní osada z 13. století vznikla pravděpodobně na místě dnešního Starého Pelhřimova. Později bylo jméno přeneseno na osadu kolem kostela sv. Víta a Hrnčířské ulice, která byla vyplněna Vítkem z Hluboké v roce 1289. Město bylo poté opět založeno a opevněno hradbami. V době předhusitské bylo trhovím centrem a byla zde rozvinuta celá řada řemesel, např. soukenictví, plátenictví, tkalcovství, perníkářství a pivovarnictví. Klidný vývoj města byl ukončen třicetiletou válkou. Do města vtáhla několikrát vojska, bylo poškozeno i několika požáry. V roce 1766 lehla popelem většina domů. Protože domy byly po požáru postaveny zcela nově, má historické městské jádro barokní ráz.

Pelhřimov je známý jako město rekordů a kuriozit (viz nejmenší jezdecká socha T. G. Masaryka na světě přímo nad podloubím Masarykova náměstí a soutěže každoročně na tomto rynku probíhající), a tak při své návštěvě města nesmíme určitě vynechat tradiční kešku *Muzeum rekordu a kuriozit / Museum of Records* (GC17XRM).

Jednou z nejstarších budov v Pelhřimově a zároveň další tradičkou je *Kostel sv. Víta* (GC1MY6H). K návštěvě láká i *Dekanska zahrada* (GC1F8FD), kde najdeme mimo jiné voliéra s exotickými ptáky, dětské hřiště a mini-golf. *Kaple Panny Marie Sedmibolestne* (GC1F26A) je slohově nejčistší barokní stavba ve městě, která si zachovala dodnes původní podobu, zároveň je to rychlá a nenáročná tradička. V Městských sadech

čeká na své kačery *ZMP – 8. Restaurace Na Sadech* (GC7FCE4), a pokud jsme zvládli dobře přípravy na geocachingovou cestu do Pelhřimova, nebude to jediná keška, kterou zde odlovíme.

Multikeš *Dobry den / Good day* (GCMCZH) je dobrou příležitostí projít se centrem města a prohlédnout si jeho historické památky. Pozor, finálku v centru města nenajdete, ale dá se k ní dojít pohodlně pěšky a ještě se pokochat výhledem na město. Také *Pelhrimovsky letterbox* (GC6T103) je sice nenáročnou procházkou po městě, ale je třeba mít oči na stopkách, aby bylo dosaženo kýženého cíle.

Cesta do Pelhřimova je dobrou příležitostí stát se diváky kultovních filmových dílek. Například pokud budete chtít odlovit mystery keš *NAVSTEVNICI - ZEME ROKU ...* (GC74YYV) je třeba se na ni připravit předem, a to tak, že se s oddílovými piokačery pozorně podíváte na první díl seriálu *Návštěvníci* a odpovíte na otázky položené v listingu keše.

Pravděpodobně nejznámější neexistující budovou v Pelhřimově je *Pelhrimovske "Krematorium"* (GC1WTQM), které znáte z klasiky českých filmů „Vesničko má středisková“. A zase je zde vhodná příprava na odlov kešky, a to zjištěním několika údajů z tohoto filmu.

Za zmínku stojí určitě série *ZMP – Zmizelá místa Pelhřimovska*, která nás může zavést například na *ZMP – 6. Nadrazi Pelhrimov* (GC6TV8R) nebo k *ZMP – 1. Kostel Boziho Tela* (GC5HH8R).

Některé pelhřimovské kešky jsou typu small, takže se vyplatí si s sebou vzít i nějaké drobnosti na výměnu, například pionýrská CWGčka, která můžete pořídit v E-mošce.

Do Pelhřimova se nejlépe dostanete autobusem, vedou zde například linky na Prahu, Brno, Jihlavu, Tábor, Strakonice, České Budějovice a Hradec Králové. Železniční jednokolejka vede přes Pelhřimov z Tábora do Horní Cerekve. Po Pelhřimově jezdí městské autobusy, ale většinu keší lze zvládnout obejít pěšky.

Anička

Tak takhle určitě ne!!!

**Když nenajdeš,
loguj DNF**

Pokud keš přes veškerou snahu nenajdeš, zaloguj DNF. Není to žádná ostuda, je to prosté konstatování Did Not Find, nenalezeno. Pro autora to může být známkou toho, že keš je zbytečně důkladně ukryta, má nepřesné souřadnice nebo může být ztracena.

NESAMOSTATNÁ NELA

Děti převlékněte se z plavek a odnese je na šňůru, hlásí vedoucí Bára svým ovečkám. Je opravdu krásně, na podzimních prázdninách nebyl bazén úplně v plánu, ale když byl na základně k dispozici, proč ne – plavky vozí naše děti na každou akci, „co kdyby“. Uběhne sotva dvacet minut a Bára děti obchází, aby ověřila, že se plavky suší a neválí někde na zemi, když tu přijde do pokoje Nely. Nelo, proč máš na sobě pořád plavky? A proč sedíš na posteli, vždyť ji máš teď celou mokrou?

Když já jsem nenašla oblečení, fňuká Nela. Vždyť ho máš tady, přímo pod postelí v kufří. A tak jej otevírá a podává Nele oblečení, než se Nela převlékne, vyřeší mokrou postel. Zatím ještě neztrácí s Nelou trpělivost, však je jí teprve 7, sotva nastoupila do školy a do oddílu chodí teprve od září, ale i tak, trochu samostatnosti by jí fakt neuškodilo.

Večer si Bára na poradě posteskla: „Víte, nechápu, že jsme si toho na schůzkách

moc nevíšmi, ale Nela je naprosto nesamostatná. Dnes se nepřevlékla z plavek, protože nevěděla, kde má oblečení, a to ho měla sotva metr od sebe. Polívku před obědem si málem nedala, protože neviděla lžičku, odpoledne přišla pozdě na hru, protože si neuměla zavázat tkaničky, a tak čekala, co se bude dít, a to je jen zlomek, já jí fakt musím pořád běhat za patama, aby všechno klaplo.“

„Ale Báro,“ reaguje zkušený vedoucí Aleš, „co jsi udělala ty?“

„S tímhle? Lžičku jsem jí přinesla, oblečení po plavání vyndala a tkaničky zavázala, co jiného? Jinak by na ni ostatní pořád čekali.“

„A to je právě chyba víc, měla jsi jí říct, kde má oblečení, ne jí ho podat, pro lžičku jí poslat a tkaničky ukázat jak se vážou, nebo jí je zavázat a při troše volného času, ji to naučit,“ reaguje pohotově Aleš. „Jinak se to vážně nenaučí, jestli jí doma všechno takhle připraví. Musí pochopit, že si může pomoci i sama a ne jen čekat.“

Bára si to vzala k srdci a pustila se do výchovy nejen Nely, ale vlastně i sebe.

Hned ráno Nela nemohla najít kartáček na zuby, a místo aby Bára lítal po pokoji a hledala, poslala Nelu do koupelny a ejhle, kartáček byl na světě. O poledním klidu trénovaly (fakt v klidu ☺) tkaničky a vida, hned za chvíli je Nela uměla. Bára si postupně uvědomovala, že je Nela vlastně docela šikovná, a tak pokračovala dál. Šlo

jen o drobnosti, ale někde se začít musí, navíc se Bára snažila, aby převýchova byla pozvolná a nebyla viditelná na první pohled ani pro Nelu, ani pro ostatní.

Prázdniny nebyly dlouhé, ale Bára měla z Nely dobrý pocit, pocit dobře odvedené práce, protože Nela byla o něco samostatnější. Dětské krůčky měla za sebou.

Na začátku další schůzky se za Bárou stavila Nely maminka a ptala se, jestli je pravda, že se s Nelou učily tkaničky. Bára souhlasila, reakce maminky ji trochu překvapila, protože jí vysvětlovala, že měli pocit, že je na to dost času. Bára pohotově reagovala, že byla Nela mezi dětmi jediná, kdo to neuměl. To maminku překvapilo, a tak se trochu, Nele za zády, dohodly, že je třeba na Nelčině samostatnosti zapracovat.

Schůzky utíkaly a Nela se pozvolna zlepšovala, v létě na táboře ji Bára chtěla do oddílu, protože si ji přeci vychovává, a tak jí měla.

Nela pořád bojovala s oblečením, a tak jí ho Bára rozčlenila do sekcí a Nela ho podle Bářiných instrukcí každý den kontrolovala a doskládávala, aby vždy věděla, kde co má. Nešlo to úplně hned, ale Nelča už během tábora zvládala řadu věcí sama, mezi vrstevníky svou (ne)samostatností úplně zapadla, dokonce na tom bývala často lépe než ostatní.

Čas plynul, s Nelou už nebyly takové potíže a Bára byla spokojená, od Aleše si dokonce vysloužila pochvalu. Už nebylo třeba na Nelu tolik dohlížet, ale když za rok na podzimních prázdninách postřehla, jak Nela učí malou Elišku tkaničky, vykouzlilo jí to úsměv na rtech.

kolektiv autorů

PŘÍČINY

- Hlavně u předškoláků nízký věk.
- Rodiče neměli potřebu ji vychovávat k samostatnosti, asi pro ně bylo jednodušší jí věci připravit.
- Tendence rodičů „ponechat“ si dítě, jako malé, závislé.
- Rodičovská nezkušenost, domněnka, že se dítě samo nějak naučí, samo zorientuje.
- Neschopnost orientace v prostoru – vyhledávání oblečení a věcí k hygieně je pro tyto děti obrovský problém.
- Vědomí, že jí nakonec někdo pomůže.
- Potřeba kontaktu s dospělým, potřeba nechat se opečovávat.
- Případně apraxie – ztráta manuální zručnosti.

CO DĚLAT

- Komunikovat s rodiči, mít v nich podporu.
- Vždy postupovat citlivě, pozvolna – zpočátku nevíme, kde je příčina nesamostatnosti.
- Snažit se s dítětem pracovat dlouhodobě, směřovat ho od malých krůčků k velkým skokům.
- Podporovat pozorování ostatních, uvědomění si, že ostatní už řadu věcí umí (výchova nápodobou, vzorce chování).
- Používat verbální instrukce typu „podívej se pod postel, koukni do taštičky, prohlídka sis poličku?“
- Hledat věci s dítětem, při činnosti jej „dirigovat“ – (teď kalhoty, teď triko, složit šátek...) jednoduše, žádné velké komentáře.
- Nechat dítě zopakovat, co má udělat nejdřív, co potom...
- Hojně využívat pochvalu a uznání.

ZKUSTE TANEC

Dalším kvítkem Pionýrského Sedmikvítku je Tanec. Není pro naše oddíly až tak běžný, možná jeden či dva oddíly v našem spolku jsou zaměřené na tanec.

DĚLÁTE TO TAKÉ

Je to nejspíš stejné jako u dalších kulturních oblastí. V našich oddílech se tak trochu bojíme, že nejsme odborníci, tak trochu nás kultura kromě výtvarky nezajímá a tak trochu nevíme, co s tím. Ale ruku na srdce, kdo z nás na táboře nepořádá diskotéku, taneční maraton nebo show na kterou si mohou jednotlivci i skupinky připravit své výstupy? A skupinový tanec teď mezi dětmi a mladými lidmi hodně frčí.

S CHUTÍ DO TOHO

Na našich krajských přehlídkách Sedmikvítku zatím soutěží především kroužky škol, školní družiny, mateřinky. Určitě nejsme o nic slabší, naše děti jsou stejně pohybově nadané, a pokud máme prostorové podmínky, chybí nám už jediné – nadšený vedoucí, který má trochu zkušeností. Stejně jako u každé jiné činnosti jde o plánovanou promyšlenou dlouhodobější aktivitu, ale určitě přinese své ovoce a děti bude bavit. A hlavně, děti se budou hýbat. Už o tom začínáte uvažovat? Pokud si netroufáte na choreografii, zkuste zalovit na internetu, tam určitě něco vhodného najdete. Nebo přenechte iniciativu dětem.

OD COUNTRY AŽ K MAŽORETKÁM

Když se před lety přestěhovala taneční část Sedmikvítku do Holešova, přemýšleli jsme, jak ji přiblížit běžným dětským kolektivům. Soutěž má spoustu kategorií – Formace společenských tanců, Formace klasických tanců, Country tance, Disco, Show Dance, Orientální tance, Hip Hop Dance, Street Dance, Break Dance, občas se tu objeví i Mažoretky.

Na co se porota při hodnocení dívá? Hodnotí vhodnost výběru hudby, choreografii, techniku, výraz – tanečnost, oblečení – vhodnost, účelnost a celkový dojem.

ŠANCI MAJÍ VŠICHNI

Že vám většina těch slov nic neříká nebo jen mlhavě tušíte, jak ta či ona disciplína vypadá?

Právě tohle nás trápilo a nakonec se zrodila kategorie Hobby. Její jedinou podmínkou je, že tanečník ani taneční skupina nesmí být registrována žádnou taneční organizací, asociací či zájmovým sdružením. Je to prostě kategorie pro všechny, kdo v rámci své celoroční činnosti občas provozují nějaký ten pohyb, blížíci se tanci.

DEJME DĚTEM PROSTOR

Na táborech, na akcích, v oddílové činnosti, všude máme prostor nejen pro výtvarky nebo Clonu, můžeme se směle pustit třeba do zpěvu, divadla nebo právě tance. Ve spoustě oddílů máme děti, které se nějakému druhu tance věnují někde v taneční škole. Proč je nevyužít, nepověřit je secvícením nějakého tanečního vystoupení? Hobby kategorie je přesně o tom. Když nemáme tělocvičnu, je možné využít nějaký vhodný volný plácek nebo hřiště. A finančně nákladné „profi“ kostýmy mohou nahradit černé legíny nebo modré džíny a barevná trička.

REPUBLIKOVÉ FINÁLE

A když postoupíte až do republikového finále, které pravidelně posledních pět let pořádá pionýrská skupina v Holešově ve Zlínském kraji, můžete sem přijet na celý víkend, využít nabídky přenocování a kromě vlastní soutěže si prohlédnout i památky města Holešov, nedaleké Kroměříže nebo přírodu Hostýnských vrchů v okolí. Bližší informace k republikovému finále vám ráda podá Jarka Vaclachová na e-mailu vsetuly@centrum.cz. Tanec je docela zábavná forma pohybu, vedte k němu i svoje oddílové děti.

Darina Zdráhalová

OTEVŘENÉ ODDÍLOVÉ AKCE

Možná si řeknete, že o otevřených akcích jsme toho už napsali dost. I v našem seriálu se už jednou objevily. Navíc v Mozaice o nich vyšel i celý speciál (najdete jej i na webu Pionýra v části Pro členy).

Proč se znovu chceme zabývat otevřenými akcemi z pohledu oddílové činnosti? Je to proto, že i oddíl si může takovou akci uspořádat. Nemáme přitom na mysli ty velké a organizačně náročné akce se stovkami návštěvníků, které působí především na obecné povědomí ve vašem okolí a čas sdílený s jedním účastníkem se při nich zkracuje na pár minut. Přesně opačně je tomu u oddílových akcí, na které děti z oddílu mohou pozvat své spolužáky, aby si trochu užili třeba jen otevřené schůzky s vaší obvyklou činností.

Zkušenost říká, že řada oddílů přišla malým oddílovým akcím na chuť a třeba i měsíčně pořádají jednu otevřenou schůzku, která se věnuje nějaké konkrétní činnosti. Jaká to bude akce, závisí jen na vaší fantazii. Inspiraci najdete třeba na stránkách Pionýra, kde se takové otevřené akce prezentují. Řada z nich přitom nepředpokládá, že by na ni mělo přijít více než dvě či tři desítky dětí.

K ZAMYŠLENÍ

- Pořádáte nějaký oddílový turnaj? Dokážete si představit, že byste na něj pozvali i nečleny?
- Ptali jste se někdy dětí, kterou akci by dokázaly uspořádat samy?
- Nechali jste děti, aby vám přinesly tipy na drobné odměny? V některých obchodech by jim mohli dovolit takovou drobnost třeba vyfotit i na mobil.
- Podílí se děti například na zdravotním zajištění akce?
- Dáváte dětem úkoly spojené třeba s propagací a (foto) dokumentací?
- Máte vymyšlený způsob, jak podporovat, oceňovat a motivovat organizátory akcí?

JAK TAKOVOU AKCI USPOŘÁDAT?

Z organizačního hlediska má život každé akce (a činnosti) tři základní části. Příprava, realizace a hodnocení. Než se ale do akce pustíme, musíme zjistit, zda ji někdo vůbec potřebuje.

Je dobré začít od dětí. Prvním krokem proto je dotaz či anketa, jakou akci by vaši členové uvítali, jakou akci by dokázali zařídit. Pokud sami přijdou s nápadem, určitě budou mít větší chuť jej potom realizovat. Jestli vás tedy něco omezuje, pak jsou to organizační schopnosti a zkušenosti dětí. A pak samozřejmě i to, jestli taková akce je schopna oslovit veřejnost.

PŘÍPRAVA AKCE

Připravit akci je určitě náročný úkol. Aby se do něj mohly zapojit děti, musíme jim k tomu vytvořit prostor. Třeba už tím, že z mnoha návrhů vybereme k realizaci jen několik. Začneme třeba s přípravou tří různých akcí. Děti přitom rozdělíme do pracovních skupinek (tří až pětičlenných) podle toho, o kterou akci se zajímají. Pak je necháme odpovědět na několik jednoduchých otázek – např. kdo, co, kdy, kde, jak. To se týká nejen akce a její podstaty (třeba že oddíl Lišky Pionýrské skupiny Draci uspořádá turnaj v piškvorkách...), ale také dětí (např. Pavel dva týdny před akcí připraví a vytiskne pozvánky). Navíc by si všichni měli své úkoly průběžně kontrolovat a také vymýšlet společné postupy a výsledky. Třeba – každý účastník si zahraje a odnese si letáček o Pionýru, nabídku oddílové činnosti, jeden kalendářík a také drobnou cenu. Náměty na ně opět mohou dodat děti, když jim řekneme, kolik můžeme za jednu odměnu zaplatit.

POZOR

Ze Směrnice o hlavní činnosti vyplývá, že akce přesahující plánovanou oddílovou činnost schvaluje výkonný orgán zakladatele

– vedení pionýrské skupiny. Oddíl předkládá akci ke schválení tím, že předloží zpracované POZ – programové a organizační zajištění akce.

REALIZACE AKCE

Při akci děti vykonávají zadané úkoly obdobně, jak je tomu u velké akce pionýrské skupiny, nebo u jakékoli jiné činnosti. Rozdíl ale určitě poznáme v jejich motivaci, pokud si na své úkoly přijdou samy. Hlavním úkolem vedoucího je pak celý průběh koordinovat, sledovat, co se děje, jestli něco neskřípe, řešit aktuální problémy, chválit, kde to aspoň trochu jde, podporovat, motivovat, děkovat.

HODNOCENÍ AKCE

Psát na tomto místě o tom, jak takový oddílový projekt zhodnotit, asi není úplně možné. Rozsah Mozaiky nám to určitě nedovoluje. Na druhou stranu ale můžeme doporučit nedávno v Pionýru vydanou publikaci Zpětná vazba. Pokud ji na skupině nemáte, můžete se k ní dostat díky vnitřním stránkám Pionýra (v části Pro členy). Tam najdete i další náměty z Průvodcování, ze kterých vychází i tento seriál.

Závěrem můžeme dodat, že otevřené oddílové akce se na řadě pionýrských skupin osvědčily. Dlouhodobě totiž slouží jako pozvánka k činnosti. Děti díky nim přicházejí do oddílů, aniž by vnímaly, že se jedná o „nábor“ – vždyť se přece jdou jen podívat na malou otevřenou akci, nebo ještě lépe – zahrát si třeba deskovky nebo zasportovat.

Tom

Z PROGRAMU PIONÝRA

- Vychováváme k dobrovolnictví.
- Vychováváme člověka, který je odpovědný za sebe, ochotný pomáhat, má vůli spolupracovat.

KOMUNIKACE TVÁŘÍ V TVÁŘ

V dnešní době nadužívané chaty, e-maily, SMS – versus osobní kontakt, mluva, pozorování, výměna názorů – jde o nezastupitelnou zkušenost. Schůzky, výpravy – jakákoli společná činnost dětí (i nás) vybavuje jinak nezískatelnými zkušenostmi. Střežme si je a pěstujme je!

Jen si to představme: přijde SMSka doplněná smajlíky. Jak jim porozumím? Chápeme smajlík jako ironický nebo jako upřímný dle toho, jak se nám zpráva jeví, co se nám prostě víc líbí (možná i hodí?). Rozhodně platí, že máme sklon vkládat do ostatních vlastní myšlenky a úmysly. Z různých významů

textu si vybereme právě ten, který zrovna v tu chvíli naplňuje naši představu... (Co všechno to může přinést, je zbytečné rozebírat.) Prostor pro zmiňovaný osobní výklad či domněnky je dán právě tím, že druhého v SMSce nebo e-mailu nevidíme. Elektronická komunikace totiž neukáže neverbální složku komunikace, ale ani tón či odstín hlasu, a přitom nezřídka není ani tak důležité, co druhý

říká, ale JAK to říká. Sledování druhého či druhých a jejich bezprostřední odezva na náš projev totiž otevírá dveře k nezastupitelné výměně informací – umožňuje okamžitě reagovat na otázky, vysvětlit nedorozumění a znovu přijímat zpětnou vazbu. Účastníci komunikace tímto způsobem také získávají více informací pomocí gest, tónu hlasu, mimiky...

Zkrátka platí: chápání konverzace na internetu vypovídá víc o našem nevědomí (zjednodušeně: našich skrytých přáních, obavách, tužbách) než o druhé osobě. Ovšem život se (naštěstí) stále ještě nežije jen v kyberprostoru, a proto naučit se komunikaci přímé, nikoli v e-podobě, patří k nesmírně důležité součásti výchovy, na níž se podílíme. Začlenit jedince do společnosti, učit ho přirozeně si osvojit hodnoty, normy chování, schopnosti a zvykat si na různé sociální role – je totiž pro praktický život nenahraditelné.

Martin

Pravidla osobního kontaktu:

- věnujte člověku, se kterým komunikujete, plnou pozornost
- aktivně naslouchejte
- dávejte vždy upřímné, přímé a srozumitelné odpovědi
- dejte partnerovi najevo, že informace, kterou se vám snaží zprostředkovat, je podstatná a že vás zajímá

STRUČNĚ Z JEDNÁNÍ VV ČRP

Výkonný výbor České rady Pionýra jednal ve dnech 10. a 11. 3. v Pardubicích. Na programu byla jako obvykle témata z více oblastí, zde je stručný výběr.

V úvodu zazněl tradiční souhrn informací z různých jednání uvnitř Pionýra (např. štáb Dětské Porty) i mimo něj (např. s Českou radou dětí a mládeže).

Členové Výkonného výboru ČRP se samozřejmě zabývali i Směrnici o hlavní činnosti. Dalším vnitřním předpisem, o němž se diskutovalo, byla připravovaná novela směrnice zaměřené na zpracování a ochranu osobních údajů – i zde šlo o přílohu – soubor karet popisujících činnosti, při nichž v Pionýru zpracováváme osobní údaje.

Část jednání byla zaměřena na zázemí Pionýra – komunikaci, ekonomiku a nemovitosti. Obsáhle bylo projednáno spuštění nového webu, zejména jeho části PRO ČLENY. Dále byl například předložen plán kontrolních dnů na nemovitostech a plány ohledně odkupu či prodeje

některých nemovitostí. Projednány byly také projekty předložené do tzv. Vnitřního výběrového řízení. Některé byly kvůli nedostatkům vyřazeny (viz březnový Tu-ňák), mezi ostatní byly **předběžně** rozděleny dostupné prostředky, definitivní rozhodnutí ovšem „padne“ po schválení rozpočtu Českou radou Pionýra, což bude v dubnu. Také byl projednán návrh na rozdělení dotací MŠMT na tzv. přímé projekty.

VV ČRP se zabýval také významnou oblastí vzdělávání, konkrétně bylo schváleno hodnocení činnosti ÚPVC v roce 2017 i plán pro rok 2018, včetně aktuálního zajištění naší největší vzdělávací akce – Kamínka 2018.

Na závěr zmíníme, že se členové VV zabývali i problematikou vyznamenání, mimo jiné i návrhy na úpravy systému ocenění a možným návrhem jejich podoby.

SMĚRNICE O HLAVNÍ ČINNOSTI

Výkonný výbor ČRP se zabýval postupem prací na dalších přílohách směrnice. Byla schválena nová, věnovaná Prevenci rizik (analýza a přijímaná opatření). Je dostupná v rejstříku vnitřních předpisů či na stránce webu PRO ČLENY věnované jenom uvedení směrnice.

Další předpis, věnovaný doporučením BOZP při jednotlivých činnostech, zůstává v podobě metodických/vzdělávacích materiálů k jednotlivým kvalifikacím. Do budoucna budou postupně vytvářeny karty konkrétních činností. Nad podobou posledních dvou příloh (č. IV.6 a IV.7 – dotýkajících se evidence úrazů) dále probíhají rady, neboť jejich předběžně zpracované návrhy s sebou nesly značnou administrativní náročnost.

ACH, TY OSMIČKY...

V lednu loňského ročníku *Mozaiky* vyšlo v seriálu o symbolice povídání o symbolice čísel. A největší prostor (s ohledem na sedm Ideálů Pionýra) byl věnován sedmičce. Šlo o „povídání s nadhledem“, protože numerologie nepatří k našim zásadním tématům. Když však čísla *Mozaiky* v roce 2018 provázejí historická ohlédnutí za stoletím 1918–2018, rozhodli jsme se pro aprílové číslo *Mozaiky* připravit výběr událostí i z dřívějších dějin, majících vazbu k osmičkám... Protože i mnozí historici poukazují na skutečnost, že pro českou kotlinu a moravské úvaly jsou letopočty s osmičkou na konci skoro magické... Uvědomili jste si to také?! ☺

658 – umírá Sámó (jiné zdroje uvádějí i jiná data, ale tohle se nám hodí ☺) – první sjednotitel několika slovanských kmenů, které se spojily proti společným nepřítelům Avarům, po jeho smrti se jeho říše rozděluje

788 – se v kronikách znovu vynořují zmínky o Čechách – dokladem je zřízení tzv. české marky (oficiální pohraniční oblast franské říše, sousedící s územím obydleným českými kmeny)

1108 – vyvraždění Vršovců (po Slavíkovcích druhý významný rod, se kterým si Přemyslovci vyřídili účty)

1158 – kníže Vladislav II. se stal českým králem, jeho vláda přinesla českým zemím rozkvet, vedle moudrosti a statečnosti proslul i ražbou denárů

1198 – Přemysl Otakar I. byl korunován českým králem

1278 – padl Přemysl Otakar II. v bitvě na Moravském poli, do té doby vzkvétající české království upadlo do nestability

1348 – Karel IV. vydal zakládací listinu pražské univerzity, nyní Univerzity Karlovy

1378 – umírá císař a král Karel IV., na trůn nastupuje jeho syn, Václav IV.

1438 – českým králem byl korunován Albrecht II. (jako druhý příslušník habsburské dynastie)

1458 – korunovace Jiřího z Poděbrad českým králem

MILOSTI, JE ZDE PSAŇO
ŽE BUDETE OTCEM...
.... VLASTI!

1468 – vydána první český tištěná kniha (v Plzni, Kronika trojanská)

1508 – vydán Svatojakubský mandát mířící proti Jednotě bratrské, postavil ji mimo zákon a měla být zničena (důsledek náboženského smíru utrakvistů s katolíky)

1618 – proběhla pražská defenestrace, již odstartovala třicetiletá válka

1628 – J. A. Komenský odchází do exilu a začíná tzv. lešenské období jeho tvorby a života

1648 – švédská vojska obsadila v červenci Hradčany a Malou Stranu, v říjnu uzavřen Vestfálský mír, oficiálně ukončující třicetiletou válku

1738 – vzniklo Divadlo v Kotcích, což byla první profesionální scéna, kde se v 18. století hrála činohra český

1748 – ukončeny války o rakouské dědictví a potvrzeno nástupnictví Marie Terezie, která následně zásadně ovlivnila naši historii

1818 – založení Vlasteneckého (Národního) muzea v Praze

1848 – naše země zasáhla evropská revoluční vlna, přes řadu prvotních jistých politických úspěchů červnové svatodušní bouře vedené radikálními studenty nevedly k úspěchu

1868 – položení základního kamene stavby Národního divadla

1878 – ustavující sjezd Sociálně demokratické strany československa v Rakousku

1888 – vyšel první sešit Ottova slovníku naučného, rozsáhlé české encyklopedie

1898 – vzniklo Tiskařské družstvo Národně sociální strany, pozdější proslulé nakladatelství Melantrich

1908 – založeno Národní technické muzeum

1918 – ukončena 1. světová válka (původně nazývaná Velká válka), přičemž v důsledku porážky se rozpadlo Rakousko-Uhersko a mezi jeho nástupnickými státy bylo Československo

Věříme, že vás náš výběr svojí pestrostí i trochu pobavil. Na druhou stranu – připomínání naší historie nebude nikdy dost, protože když v různých anketách slyšíte odpovědi na otázky týkající se klíčových dat našich dějin... je tohle povídání jen drobnou splátkou na budoucnost.

Jak naplňujete s dětmi v oddílech Ideály – **Paměť** a **Poznání**?

ilustrace J. Dostál

PIONÝR A JARO 1968

Mnohoznačný název, řekne někdo? Ano – „jaro '68“ je dnes osobitý pojem označující jedno ze zajímavých míst naší minulosti. A platí to obecně i zcela konkrétně pro Pionýr, chce-li někdo, pak pro Pionýrskou organizaci. Minule jsme slíbili podrobnější povídání – důvod je prostý: závěrečné měsíce zimy 1968 a první měsíce jara přinesly zásadní, vpravdě průlomové období pionýrské historie – zrod samostatného Pionýra.

CO TOMU PŘEDCHÁZELO?

Jaro v roce 1968 znamenalo historický zvrat v Pionýrské organizaci, ale ten by se realizoval daleko obtížněji, kdyby již zhruba deset roků v pionýrském hnutí neprobíhaly diskuze o potřebě reformy. Dění v organizaci v části 50. let totiž hluboce poznamenalo poškolštění činnosti a její formalizace. Zejména v 60. letech ovšem začala nést ovoce práce pedagogů, kteří činnost Pionýrské organizace ČSM začali zkoumat a současně i předkládat náměty na její proměnu.

Oficiální podobu návrhů přineslo období před V. sjezdem ČSM (červen 1967), kdy byl zpracován dokument o novém pojetí Pionýrské organizace. Zcela nově formuloval její společenské poslání, protože do té doby se podceňoval její charakter jako společenské organizace dětí. V tom ovšem měli významnou roli sehrávat dospělí, a proto jeden ze stěžejních návrhů přinášel členství dospělých, přímo spojených s její činností...

Nové pojetí bylo ovšem odmítnuto – což vyvolalo rozčarování mezi mnoha dospělými, vedoucími i funkcionáři. Odmítnutí sice přineslo zdržení změn, ty byly ovšem připraveny k použití... V předcházejícím

díle bylo zmíněno zasedání Ústřední rady PO ČSM na přelomu února a března, kdy jednání rady ovládla nedočkavost i jisté vášně, neboť mezi řadou členů ÚR PO ČSM stále ještě zůstala hořkost z neúspěchu, kterým bylo neprosazení nového pojetí již dříve.

PROSAZENÍ ZMĚN

Dokladem byla ostrost diskuze zejména v první den jednání rady (1. února) – jak na to pamětníci dodnes vzpomínají. Nešlo snad ani o konflikt „zastánců a odmítačů“, jako spíše spor o tempo proměn, k nimž nová situace ve společnosti nabídla prostor. Lidé mívají různé pohledy na dění, příčiny situace či na rychlost uvádění změn do života. V občas i hodně vyhocené debatě zněly ovšem i střízlivé tóny: „Dnes můžeme rozvrátit ústřední pionýrskou radu, můžeme svolat v okresech konference atd. Povím to stručně – když budeme chtít, můžeme už dnes večer být opojení mocí,

kterou jsme si odhlasovali. Jsme však dostatečně připraveni, abychom unesli velkou zodpovědnost, kterou na sebe v těchto dnech bereme?“ (z vystoupení A. Frkala, ředitele ODPM z Gottwaldova, dnes Zlína)

Jako zajímavé dnes vidíme, že v únoru ještě nedošlo k zásadním personálním změnám v orgánech Ústřední rady PO ČSM, jejím předsedou dále zůstal Rudolf Belan. Došlo však k prosazení jednoho ze zásadních podnětů z nového pojetí PO – členství dospělých. Konkrétně ho do jednání vnesl člen ústřední rady Rudolf Padrta, ředitel Československého pionýrského tábora v Seči, který mj. řekl: „... považuji za nutné, abychom další závěry, které budeme přijímat, přijímali jako členové Pionýrské organizace, takže abychom se vyjádřili my

Oldřich Kryštofek (Pionýr), Miroslav Jelínek (Mladá fronta), Rudolf Plajner (Junák) a dýmka míru.

1958 – EXPO BRUSEL

Světové výstavy jsou svěbytný fenomén, nicméně rok 1958 zůstane navždy spjatý s neobyčejným úspěchem Československa. Nejde jen o ocenění, byť nejvyšší cena „Zlatá hvězda“ se na podobné akci nezískává každý den, ale spíše o samu expozici a její pojetí, které unikátně představilo naši vlast na mezinárodní scéně. Byl to vskutku sukces – neobyčejný úspěch našich tvůrců.

K rozšíření věhlasu a následnému vzniku legendy EXPO 1958, třebaže dnes přecházené, přispělo moderní pojetí a prezentace i výstavně netradičních odvětví. Vždyť koho by napadlo, že těžký průmysl, budování přehrad a energetiku vůbec, lze představit bez propagandistického hávu, ale naopak prostřednictvím uměleckých děl, progresivního designu a dechberoucími scénografickými efekty? A šlo to. V Bruselu se tehdy Československo předvedlo nikoli obvyklou přehlídkou výrobků v efektním obalu, ale

souborným dílem působícím na všechny smysly.

Už jen architektura výstavního pavilonu (nepřehlédnutelně navazující na meziválečný funkcionalismus) navíc doplněná neotřele zpracovanými expozicemi jako například „Svět techniky“ či „Vkus“, což byl úsek věnovaný textilu (ztvárněný ve čtyřech ročních obdobích). Tradiční české sklo a keramiku zase představovala prostorová vitráž či mozaika ze skla (hutního!) se zvířecími motivy... Vlastně to vše byla svěbytná

umělecká díla, umně propojená do jednoho celku. A když se k tomu v části věnované

členové ústřední rady i pracovníci oddělení, kteří dobrovolně a z přesvědčení chceme být členy Pionýrské organizace. Já, jako první, se hlásím za člena Pionýrské organizace a vyzývám ostatní, aby se zdvižením ruky také přihlásili za členy." Návazně byly přijaty další zásadní požadavky směřující k osamostatnění a proměně Pionýrské organizace.

Zakládající přihlášku člena Pionýrské organizace podepsali 1. března 1968 všichni účastníci zasedání ústřední rady a složili slavnostní slib:

„Přijímám povinnosti pionýrského pracovníka. Slibuji, že budu pracovat v duchu idejí Pionýrské organizace. Jsem si vědom zodpovědnosti za svěšené úkoly a slibuji, že práci dobrovolně neopustím.“

ŠIRŠÍ POHLED NA VÝVOJ V ČSM... A PO ČSM

Tak jako v celé společnosti se výrazně zrychlil vývoj i uvnitř celého (jednotného) Československého svazu mládeže. Projevilo se to přímo v jeho vrcholném vedení – proběhlo zasedání Ústředního výboru ČSM (25. – 27. 3.), které přineslo další a zásadní proměny (programové i personální).

ÚV ČSM souhlasil s autonomií Pionýrské organizace a členstvím dospělých. Ústřední radě PO udělil právní subjektivitu a vyhlásil, že ji považuje za svrchovaný řídicí orgán. Souhlasil s její hospodářskou samostatností a přenesl na ni vydavatelská práva dětských časopisů. Odsouhlasil dále převedení

aparátu ČSM na pionýrském úseku pod řízení ÚR PO ČSM. Odsouhlasil tím všechny zásadní požadavky, které přijala Ústřední rada PO ČSM a které předložili její předseda, Rudolf Belan, a člen předsednictva ÚV ČSM, Jiří Pelikán.

Vývoj v Pionýrské organizaci začal prudce zrychlovat, ne však jednoznačným směrem. Projevily se v něm rozličné tendence, proudy i názory s častými změnami a obraty. Například na Slovensku došlo k územní transformaci – už 27. 3. se tam sešla Slovenská ústřední rada PO na mimořádném zasedání a vyhlásila, že jako jediná řídí a zodpovídá za činnost Pionýrské organizace na Slovensku. Přijala akční program a rozhodla o svolání okresních konferencí pionýrských pracovníků. Zde se opět projevil problém plynoucí z asymetrie orgánů, neboť v Čechách a na Moravě žádný podobný orgán – jako Slovenská ústřední rada PO – neexistoval, jen ty společné – československé...

V. ZASEDÁNÍ ÚR PO ČSM, DUBEN 1968

Měsíc po přelomovém zasedání se tak Ústřední rada PO ČSM sešla znovu, 4. – 7. dubna v Seči – ovšem už v jiné situaci. A před jejími členy vyvstala nezbytnost vyřešit mnoho zcela praktických záležitostí. Protože vývoj na vrcholu pyramidy je jedna věc a uvnitř (celého) hnutí nezřídka druhá... Tak například – nově zavedený princip členství dospělých byl v rámci celé organizace

přijímán nejednoznačně: členy se stali většinou členové pionýrských rad či vedoucí oddílů, zatímco ostatních dospělých, zejména profesionálních pracovníků (například z domů pionýrů a mládeže), kteří by byli ochotni stát se členy Pionýrské organizace, bylo málo. Diskuze se rozeběhla o přechodu stálých, tedy placených vedoucích PS a pracovníků domů pionýrů a mládeže, do Pionýrské organizace, pod řízení pionýrských rad. Vedoucí pionýrských skupin v tom viděli především existenční nejistotu a u pracovníků domů pionýrů a mládeže se projevil výrazné tendence k tomu, aby domy zůstaly státními zařízeními pro mimoškolní výchovu dětí a mládeže. Návrhy na novou úpravu vztahů škol a Pionýrské organizace mnozí považovali za „pohřeb PO“... Ani výzva Ústřední rady PO ke spolupráci s ostatními subjekty, které působily mezi dětmi, se nesetkala s přílišným porozuměním. (To mělo ovšem i svoji zásadní příčinu v nezájmu a odmítání druhé strany, zejména u představitelů Junáka.) Nebylo toho málo, co se muselo vyjasnit...

NOVÝ NÁZEV A NOVÉ VEDENÍ

Došlo i k oficiálním personálním změnám – odstoupilo celé tehdejší vedení ústřední rady a bylo zvoleno nové vedení v čele s předsedou Dr. Jiřím Pelikánem, CSC. Symbolickým závěrem bylo schválení nového názvu: Československý pionýr.

Martin

dětem a loutkám přidal Strom hraček od Jiřího Trnky, úžas návštěvníků neznal mezí. Před československým pavilónem se tvořily fronty... Pomyslnou korunu tomu nasadila Laterna magika (Alfréda a Emila Radokových a Josefa Svobody) – což byl světový unikát propojující filmové projekce s divadelní akcí, tancem hudbou a pantomimou, a bylo jasné, že „malé“ Československo vážně ohromilo a dobylo svět! A mimochodem – i pro naše domácí prostředí to znamenalo určitý mezník: onou prezentací byla učiněna tečka za převládajícím tzv. socialistickým realismem a moderní umění se pomalu, ale nezadržitelně prodíralo na svět.

Závěrečná statistika, která shrnuje, že všechny československé exponáty přihlášené do soutěže získaly ocenění – 56 velkých cen, 47 čestných diplomů, 35 zlatých, 18 stříbrných a 14 bronzových medailí – jasně vypovídá o opravdu

znamenitým úspěchu. Šlo o věhlasnou událost, dnes pohříchu zanesenou prachem zapomnění, vždyť to přece byla šedivá doba. Inu, dá se říci, jsou výjimky, které mohou potvrzovat pravidlo. O zdařilosti prezentace umu našich lidí v Bruselu 1958 není možné pochybovat a stojí za to si ho připomínat.

P.S.:

O celkový úspěch se – dle pamětníků – nezastupitelně zasloužila, jak jinak, i restaurace, kde se vedle kvalitní gastroonomie značné popularitě těšil Plzeňský Prazdroj a Karlovarská Becherovka.

Martin

ZNAČNÉ ZMATKY KOLEM ZNAKU

V předchozím článku jsme se seznámili s případem zásahu do zákonné ochrany autorského práva. Dnešní příběh nám přiblíží další úskalí, na které můžeme narazit.

Pobočný spolek jedné středně velké organizace se usnesl, že by jeho znak z konce padesátých let měl být „modernizován“. Byla ustavena Komise pro nový znak, která formulovala zadání – tedy co by měl nový znak vyjadřovat, jaké výtvarné prvky jsou žádoucí a jaké ne. Do věci se obuli vpravdě zgruntu: rozhodli se vypsát soutěž, schválili odměnu pro vítěze ve výši 25 000 Kč a oslovili několik grafiků a grafických studií s tím, že do soutěže se může přihlásit kdokoli. Vyhrál návrh, jehož autorem byl shodou okolností Petr Dvořák, kamarád ekonomického spolku. Když výsledky hodnocení schválila členská schůze, autoru slavnostně předali osvědčení o úspěchu, symbolický šek a 25 000 Kč v hotovosti.

Pak již šlo všechno jako po drátku: Petr dodal vítězný návrh v potřebných datových formátech a nový znak se záhy objevil na webu, na informační cedulce domu, kde byla klubovna, na nášivkách, tričkách, čepicích i odznacích. Všichni byli spokojeni a vypadalo to, že to tak i zůstane.

Asi za rok ale pobočný spolek obdržel dopis z advokátní kanceláře, kde se tvrdilo, že znak užívají neoprávněně, tudíž došlo k zásahu do majetkových práv firmy, která je zaměstnavatelem autora (Petra Dvořáka) a bylo požadováno, aby pobočný spolek okamžitě přestal znak používat, sdělil, ke kolika způsobům použití a v jakém počtu

došlo, aby mohla být vyčíslena náhrada, která se předběžně oceňuje na 125 000 Kč. Nastal poprask. Dokumentace k soutěži ale byla v pořádku, odměna byla vyplacena. Tak kde je k řádu problém? Nezbylo než obrátit se na advokáta, který se zabýval autorským právem. Ten si podklady prostudoval a řekl, že soutěž byla opravdu v pořádku, ovšem že byla vypsána jen na „návrhy nového znaku“. V zadání nikde nepadlo ani slovo o používání znaku a o odměně za použití. Další využití znaku tak zůstalo „právně neošetřeno“. Dál vysvětlil, že „autorství“, respektive autorská práva, mají dvě složky: osobní – tedy právo se hlásit k dílu jako jeho autor (tato práva jsou nepřevoditelná). Druhou skupinu tvoří práva majetková, což je fakticky právo dílo (znak) používat – v našem případě například na tiskovinách, tričkách apod. Tohle právo (říká se mu licence) se uděluje smlouvou a obvykle za úplat. Advokát spolku se spojil s advokátem „vlastníka“ majetkových práv a dohodli se, že nejprve pohovoří s „autorem“ Petrem Dvořákem. Tak se dozvěděli, že Petr vytvořil návrh mimo zaměstnání – na vlastním počítači, doma, ve volném čase, že se do soutěže přihlásil svým jménem, a když uspěl, ani za „licenci“ nic nechtěl – udělal to z kamarádství a odměna za vítězství mu připadala více než štědrá. Navíc si byl vědom toho, že spolek je neziskový, a tak to považoval za svůj příspěvek na jeho činnost. Předal ovšem dokumentaci vedení firmy, aby je mohla zařadit do portfolia svých „úspěchů“. Udělal to,

ilustrace J. Dostál

jak říkal, z loajality k zaměstnavateli a nebyl jím ani nijak odměněn. Když se pak vyměnilo vedení, tato informace zapadla, a tím vznikl celý problém: v dokumentaci firmy byl znak, ale žádná licenční smlouva. Když vyšlo najevo, že je pobočným spolkem používán, problém byl na světě.

Oba advokáti se shodli na tom, že se jedná o nedorozumění, a smírně se rozešli. Pobočný spolek dostal účet za právní služby a navíc licenční smlouvu s Petrem Dvořákem, kde byla udělena bezplatná licence ke všem způsobům užití díla (znaku) na celou dobu trvání majetkových práv (70 let po smrti autora).

Takže, přátelé, opatrně – to, že jste někoho za jeho autorské dílo odměnili, neznamená, že si s ním můžete dělat, co chcete.

Michal Pokorný

Advokát, právní zástupce Pionýra

ČEŠI JSOU NÁRODEM KRITIKŮ...

PŘEDSEDŮV GLOSÁŘ

Už máme asi zakotveno někde v hluboko v genech – kritizovat, kritizovat a kritizovat. Téměř všechno a vždy. Jde o určitý druh (českého) rebelství? Nebo snahy si nezavdat s vrchností (a být vždy v opozici)? Potíž je, že neustálá kritika sama o sobě k vybudování čehokoli nestačí.

T. G. Masaryk se nikdy nesnížil k tomu, aby (jak se říká) snadno získával body – to prokázal ve sporu o Rukopisy i za hilsneriády. A tak nepřekvapil jeho výrok: „Za Rakouska jsme byli zvyklí negovat. A pokračujeme v tom. Zbavit se toho je prvním úkolem k vítězství demokracie.“

Člověk si totiž potřebuje nezářidka ulevit – ať jde o city či nějakou racionální věc, s níž

nesouhlasí. Nejrychleji a nejsnáze toho dosáhne tím, že svého oponenta urazí, pomluví či jinak znechtí – zkrátka znejuje. Logika je přece zřejmá: Je-li ten druhý špatný, já musím být dobrý, nebo alespoň lepší než on. Zdánlivě jde o průhledný až prostoduchý přístup, ale překvapivě funkční. A pochroumané sebevědomí tak lze „zachránit“ snadno.

Patří proto k těžkým, ba nejtěžším, věcem v životě vydržet co nejdéle s pozitivním nastavením k lidem, životu (a světu). Jsou lidé, kteří postrádají vstřícnost už od mladosti

a celý život postaví na kritice, negaci jiného nebo spíše čehokoli. Masaryk svým životem a postoji ukazoval, že být takovýmto „mrtvým starcem“ už od dvaceti, třiceti ale třeba i sedmdesáti je marněním času i síl. Nebál se být se svým názorem v menšině a zodpovědně se snažil o svých názorech vést otevřenou debatu: vnímat názory jiného a nekritizovat vždy a za každou cenu. Protože věčná kritika nic nevytváří, jenom znechucuje.

Martin

- 1. 5. 1953** zahájila své pravidelné zkušební vysílání Československá televize. Vysílala dva dny v týdnu z pražské Měšťanské besedy. (obr. 1)
- 2. 5. 1808** začala Španělská válka za nezávislost (proti francouzským okupantům).
- 4. 5. 2003** po 17 letech od zahájení výstavby dosáhly oba bloky jaderné elektrárny Temelín maximálního výkonu.
- 5. 5. 1988** se narodila Adele, britská zpěvačka a skladatelka. (obr. 2)
- 7. 5. 1458** byl Jiří z Poděbrad korunován českým králem.
- 7. 5. 1968** se narodila česká herečka, dvojnásobná držitelka filmového ocenění Český lev – Tereza Brodská.
- 8. 5. 2008** se prodloužilo pražské metro o tři nové stanice. Trasa C od té doby končí v Letňanech.
- 9. 5. 1948** byla přijata nová ústava Československé republiky.
- 9. 5. 1958** se na světové výstavě Expo 58 v Bruselu uskutečnilo první představení Laterny magiky, kombinace promítání a živého divadla. (obr. 3)
- 9. 5. 1973** začal druhý program Československé televize vysílat barevně. První program jej následoval až po dvou letech.
- 11. 5. 1998** Indie pokusně odpálila 5 jaderných náloží. Jako důvod uvedla obavy o svou vlastní bezpečnost před sousedním Pákistánem.
- 14. 5. 1948** byl na území části Palestiny založen první židovský stát – Izrael. (obr. 4)
- 15. 5. 1938** byl představiteli kulturního života v Československu zveřejněn manifest na obranu republiky „Věrní zůstaneme“, který během několika měsíců podepsalo 1 000 000 Čechoslováků.
- 16. 5. 1868** byl položen základní kámen Národního divadla.
- 18. 5. 1923** začal z Prahy vysílat Československý rozhlas. (obr. 5)
- 18. 5. 1953** se narodil český režisér Zdeněk Troška.
- 20. 5. 1938** vyhlásila Československá vláda částečnou mobilizaci a vydala rozkaz, aby armáda obsadila pohraniční pevnosti.
- 20. 5. 1983** byl objeven virus HIV. (obr. 6)
- 20. 5. 1953** proběhla v Československu měnová reforma. Občané mohli směnít 300 Kčs v poměru 1:5, další peníze v nevyhodném poměru 1:50. To vyvolalo občanské nepokoje a stávky.
- 21. 5. 1898** sestrojila automobilka Tatra model Präsident - první automobil ve střední Evropě. Automobil vyrazil na první dlouhou trasu z Kopřivnice do Vídně a vzdálenost 328 km urazil za 14,5 hodiny. (obr. 7)
- 22. 5. 1808** byl zaznamenán hromadný pád meteoritů u Stonařova. Během 8 minut spadlo neuvěřitelných 200–300 meteoritů.
- 22. 5. 1908** si nechali bratři Wrightové patentovat svůj létající stroj.
- 26. 5. 2008** dosedla na povrch rudé planety Sonda Phoenix, kterou k Marsu vyslala NASA. Vědci ji využili pro zkoumání geologie Marsu a ledu pod povrchem planety. (obr. 8)

- 27. 5. 1943** se narodil český herec, bavič, scenárista a režisér – Luděk Sobota.
- 29. 5. 1953** byl poprvé úspěšně zdolán Mount Everest. Podařilo se to Edmundu Hillarymu a Tenzingu Norgayovi. Na vrcholu strávili pouhých 15 minut. (obr. 9)
- 29. 5. 1988** zemřel Vladimír Menšík, český herec, moderátor, lidový vypravěč a bavič, držitel ocenění národní umělec. (obr. 10)
- 30. 5. 1913** bylo vyhlášeno příměří mezi Tureckem, Bulharskem, Černou Horou, Srbskem a Řeckem, a tím skončila první balkánská válka. Turecká armáda byla poražena a osmanská říše byla vytlačena z Evropy.
- 30. 5. 1918** byla v USA podepsána Pittsburská dohoda, která schvalovala spojení Čechů a Slováků v samostatném státě, čímž pomohla vzniku Československého státu. Ačkoli šlo pouze o programovou dohodu amerických Čechů a Slováků, která navíc uváděla, že o státním zřízení, ústavě i postavení Slovenska rozhodne až Národní shromáždění, řada Slováků, se jí později dovolávala jako česko-slovenské smlouvy při požadování autonomie Slovenska.

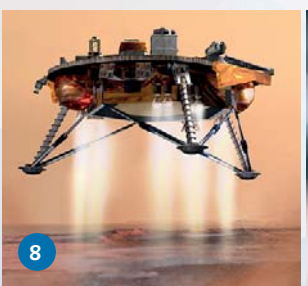
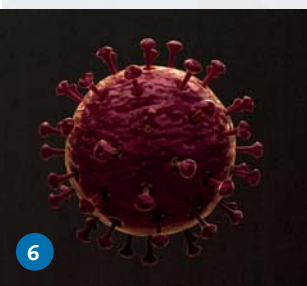
NEJVĚTŠÍ VYNÁLEZY

aneb samozřejmosti, které hýbou světem

Možná si někdo řekne, jestli tohle patří do Mozaiky, ale na druhou stranu, když je ten aprílový měsíc, proč si nepředstavit i takový vynález, jako...

PREZERVATIV

Historie zná celou řadu antikoncepcí pro ženy, počínaje babskými pověrami o bylinách sbíraných v určitou dobu na určitém místě a konče různými fyzickými úkony. Tyto metody ale pochopitelně nikdy nedokázaly efektivně zabránit nechtěnému početí. Teprve v 17. století se objevil lékař, který dokázal odhlédnout od rozšířených představ a soustředil se na antikoncepci pro muže. Trvalo však ještě celá staletí než se z původních prezervativů, střívek z vykleštěných beranů, vyvinuly moderní kaučukové prezervativy. Stalo se tak až ve třicátých letech 20. století. Jméno alžbětinského doktora Condoma si s sebou tento vynález nese až do dnešní doby. Pánská ochrana, coby prostředek k zabránění početí, vždy vzbuzovala emoce zejména v katolickém prostředí. Prezervativy se však postupem času staly nejen ochranou před neplánovaným rodičovstvím, ale hrají rovněž nezastupitelnou roli při prevenci proti nakažení nemocí AIDS a dalšími pohlavními chorobami, zejména v tzv. zemích třetího světa.

PIONÝRSKÉ VELIKONOCE – HRAVÉ I TVOŘIVÉ

Svátky jara si pionýři užívají rozmanitě – někteří více tradičně, jiní zase méně. Některé oddíly vyrazí na výpravy do přírody, jiné připraví program v klubovnách. Tak či tak jsou Velikonoce časem her, zábavy a tvoření.

Na této stránce jsou fotky od: PS 8. března Jindřichův Hradec, PS Kopřivnice, PS Nepomuk, PS Omega (Praha), PS Přátelství (Staříč), PS Šumperk, PS Walden (Plzeň), PS Za Vodou Josefov.